

Eksport pytań: Badania na rynek

Co to jest wkład własny beneficjenta?

To środki finansowe wnoszone przez Beneficjenta, które zostaną przeznaczone na pokrycie wydatków kwalifikowalnych i które nie zostaną Beneficjentowi przekazane w formie dofinansowania (różnica między kwotą wydatków kwalifikowalnych a kwotą dofinansowania przekazaną Beneficjentowi); wkład własny Beneficjenta nie może pochodzić ze środków publicznych, w tym dotacji/subwencji z budżetu państwa i budżetu jednostek samorządu terytorialnego.

Czy koszty sporządzenia dokumentacji technicznej (projekt techniczny, budowlany) zaliczają się do kosztów kwalifikowalnych?

Wydatek dotyczący opracowania projektu technicznego/budowlanego co do zasady może być kwalifikowalny w ramach usług doradczych. Dodatkowo wydatek ten będzie kwalifikowany tylko wtedy, kiedy zostanie poniesiony najwcześniej dzień po złożeniu wniosku o dofinansowanie. Jeżeli zostanie poniesiony przed złożeniem wniosku o dofinansowanie, bądź w dniu złożenia będzie to koszt niekwalifikowalny.

Co to jest generator wniosków i gdzie go znaleźć?

Generator Wniosków (GW) - narzędzie informatyczne udostępnione za pośrednictwem [strony internetowej PARP](#) umożliwiające wnioskodawcy utworzenie indywidualnego konta w systemie informatycznym PARP oraz złożenie wniosku o dofinansowanie w konkursie przeprowadzanym w ramach działania.

Kim jest beneficjent?

To podmiot, o którym mowa w art.2 pkt 10 rozporządzenia ogólnego, które znajduje się pod [linkiem](#). Oznacza podmiot publiczny lub prywatny oraz - wyłącznie do celów rozporządzenia w sprawie EFRROW i rozporządzenia w sprawie EFMR - osobę fizyczną, odpowiedzialnych za inicjowanie lub inicjowanie i wdrażanie operacji; w kontekście programów pomocy państwa, w rozumieniu pkt 13 niniejszego artykułu, „beneficjent” oznacza podmiot, który otrzymuje pomoc; w kontekście instrumentów finansowych na mocy części drugiej tytułu IV niniejszego rozporządzenia „beneficjent” oznacza podmiot, który wdraża instrument finansowy albo, w stosownych przypadkach, fundusz funduszy oraz podmiot, o którym mowa w art.63 [rozporządzenia ogólnego](#);

Czy umowa kredytowa może zostać podpisana przed złożeniem wniosku o dofinansowanie?

Zgodnie z *Instrukcją wypełniania wniosku o dofinansowanie* - wnioskodawca jest zobowiązany dołączyć do wniosku dokumenty potwierdzające zapewnienie zewnętrznego finansowania projektu (jeśli dotyczy). W przypadku finansowania projektu **kredytem bankowym lub leasingiem** możliwość pozyskania przez Wnioskodawcę kredytu lub leasingu musi być uwiarygodniona promesą kredytową lub leasingową, sporządzoną zgodnie ze wzorem zawartym odpowiednio w załączniku 8 lub załączniku 9 do Regulaminu konkursu, na podstawie pozytywnej oceny zdolności kredytowej Wnioskodawcy, ważną przez okres nie krótszy niż 6 miesięcy od dnia złożenia wniosku o dofinansowanie. Co do zasady umowa kredytowanie będzie świadczyć o rozpoczęciu realizacji projektu.

Na jakich obszarach wsparcia koncentruje się PARP w

kontekście programu Inteligentny Rozwój (POIR)?

PARP wspiera mikro-, małych i średnich przedsiębiorców konkretnymi działaniami, które dynamizują ich rozwój, podnoszą potencjał innowacyjności i konkurencyjności, umożliwiają podjęcie współpracy z jednostkami naukowymi i instytucjami otoczenia biznesu. Koncentrujemy się na pięciu obszarach wsparcia:

- inwestycje w innowacje
- dizajn
- rynek start-upowy
- usługi dla przedsiębiorstw
- internacjonalizacja

W jaki sposób PARP uczestniczy w programie Inteligentny Rozwój (POIR)?

PARP uczestniczy w programie Inteligentny Rozwój jako Instytucja Pośrednicząca odpowiedzialna za realizację wybranych instrumentów w ramach osi priorytetowych: II (Wsparcie otoczenia i potencjału przedsiębiorstw do prowadzenia działalności B+R+I) i III (Wsparcie innowacji w przedsiębiorstwach).

Czym jest Program Operacyjny Inteligentny Rozwój (POIR)?

Program Operacyjny Inteligentny Rozwój (POIR) został stworzony z myślą o wszystkich, którzy chcą rozwijać się inteligentnie i dynamicznie, przekraczać granice wyobraźni i geograficzne, budować nowoczesną gospodarkę i burzyć ograniczenia. POIR jest programem kompleksowym – wspiera innowacyjną przedsiębiorczość na wszystkich etapach: od idei, poprzez badania i rozwój, aż do wprowadzenia innowacji na rynek. Dzięki temu wywiera realny pozytywny wpływ na naszą gospodarkę, życie, codzienność. POIR powiązany jest z Krajowymi Inteligentnymi Specjalizacjami. To wybrane, najbardziej perspektywiczne i posiadające największy potencjał innowacyjności oraz konkurencyjności branże polskiej gospodarki. Projekty i działania, które chcesz sfinansować w ramach Inteligentnego Rozwoju, powinny wpisywać się w system Krajowych Inteligentnych Specjalizacji.

Czy w przypadku przyznania dofinansowania dla projektu, raty leasingu powinny odpowiadać wysokości odpisów amortyzacyjnych, czy w przypadku leasingu na okres krótszy niż amortyzacja urządzenia, możliwe jest kwalifikowanie wysokości całej raty leasingowej?

Do kosztów kwalifikowanych zalicza się m.in.: koszty:

- rat spłaty kapitału nieruchomości zabudowanych i niezabudowanych, poniesione przez korzystającego do dnia zakończenia realizacji projektu, do wysokości kapitału z dnia zawarcia umowy leasingu, albo spłatę kapitału nieruchomości zabudowanych i niezabudowanych, należną finansującemu z tytułu umowy leasingu, o ile we wniosku o udzielenie pomocy finansujący jest wskazany przez wnioskodawcę jako podmiot upoważniony do poniesienia kosztu, przy czym umowa leasingu, będzie obejmowała okres co najmniej 3 lat od przewidywanego dnia zakończenia realizacji projektu;
- rat spłaty kapitału środków trwałych, innych niż określone w pkt 5, poniesionych przez korzystającego do dnia zakończenia realizacji projektu, do wysokości kapitału z dnia zawarcia umowy leasingu albo spłatę kapitału środków trwałych, innych niż określone w pkt 5, należną finansującemu z tytułu umowy leasingu o ile we wniosku o udzielenie pomocy finansujący

jest wskazany przez wnioskodawcę jako podmiot upoważniony do poniesienia kosztu, przy czym umowa leasingu prowadzi do przeniesienia własności tych środków na korzystającego, z wyłączeniem leasingu zwrotnego. Odpisy amortyzacyjne nie występują w katalogu kosztów regionalnej pomocy inwestycyjnej.

Czy przeprowadzenie postępowania ofertowego, które trzeba dokonać przed złożeniem wniosku o dofinansowanie, trzeba przeprowadzić wyłącznie na wybór leasingodawcy czy osobno na wybór leasingodawcy oraz na wybór dostawcy maszyn, czy może powinno być to postępowanie łączne?

Zgodnie z zapisami umowy Beneficjent zobowiązuje się do udzielania zamówienia w ramach projektu m.in. zgodnie z Wytycznymi iż zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020. Określone w § 13 umowy o dofinansowanie wymagania dotyczą postępowania beneficjenta w toku udzielania zamówienia. Jednocześnie zgodnie z Wytycznymi przez zamówienie należy rozumieć umowę odpłatną, zawartą zgodnie z warunkami wynikającymi z Pzp, albo z umowy o dofinansowanie projektu pomiędzy zamawiającym a wykonawcą, której przedmiotem są usługi, dostawy lub roboty budowlane przewidziane w projekcie. Zakres stosowania procedury przewidzianej w umowie o dofinansowanie jest więc uzależniony od sposobu określenia przedmiotu zamówienia przez beneficjenta. Jeżeli przedmiotem zamówienia jest nabycie nieruchomości lub środków trwałych w formie leasingu wymagania dotyczące postępowania należy stosować w odniesieniu do postępowania, którego przedmiotem jest nabycie rzeczy w drodze leasingu. Jeżeli przedmiotem zamówienia jest odrębnie dostawa sprzętu, a odrębnie usługa leasingu, do każdego z tych postępowań należy zastosować reguły wynikające z umowy o dofinansowanie oraz Wytycznych.

Czy przedmiotem zakupów mogą być maszyny i urządzenia zakupione od producentów spoza Unii Europejskiej (EOG)?

Dokumentacja konkursu 3.2.1 POIR Badania na rynek nie wyklucza możliwości nabycia środków trwałych od producentów spoza Europejskiego Obszaru Gospodarczego. Należy pamiętać, że przedsiębiorca powinien dokonać oszacowania wartości zamówienia, należy mieć przygotowanie rozeznanie rynku w sposób zapewniający właściwą ścieżkę audytu, czyli posiadać najlepiej minimum dwie, trzy oferty (dla Instytucji Pośredniczącej powyższe stanowi potwierdzenie, że podmiot zamawiający należycie wybrał tryb zamówienia) . Wnioskodawca potwierdza tym samym, iż wydatkowana kwota odpowiada ogólnym warunkom rynkowym (wydatek poniesiony został w sposób racjonalny, efektywny i przejrzysty, z zachowaniem zasad uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów). Jednocześnie przedsiębiorca nie powinien udzielać zamówień podmiotom powiązanim osobowo lub kapitałowo w rozumieniu art. 6c ustawy o PARP, obowiązkowe jest zachowanie zasad przejrzystości i uczciwej konkurencji. Jeżeli z szacowania wartości zamówienia wynika że przekracza ono 50 000 złotych obowiązkowe jest zachowanie zasad przejrzystości i uczciwej konkurencji, oraz obowiązkowo należy upublicznić zapytanie ofertowe w bazie konkurencyjności, umowę z wykonawcą i protokół postępowania o udzielenie zamówienia należy sporządzić w formie pisemnej, informację o wyniku postępowania upublicznia się w taki sposób, w jaki zostało upublicznione zapytanie ofertowe należy również pamiętać, że zamówienia nie mogą być udzielane podmiotom powiązanim z beneficjentem osobowo lub kapitałowo. Termin składania ofert wynosi w przypadku dostaw i usług nie mniej niż 7 dni, a w przypadku robót budowlanych nie mniej niż 14 dni od daty upublicznienia zapytania ofertowego.

Czy kwalifikowalne są koszty dostawy (transportu) oraz montażu (instalacji) środka trwałego, nabywanego w ramach projektu, czy jedynie jego sam zakup?

W poniższej kwestii należy odnieść się do ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości art. 28 ust. 2.: Cena nabycia, o której mowa w ust. 1, to cena zakupu składnika aktywów, obejmująca kwotę należną sprzedającemu, bez podlegających odliczeniu podatku od towarów i usług oraz podatku akcyzowego, a w przypadku importu powiększona o obciążenia o charakterze publicznoprawnym oraz powiększona o koszty bezpośrednio związane z zakupem i przystosowaniem składnika aktywów do stanu zdatnego do używania lub wprowadzenia do obrotu, łącznie z kosztami transportu, jak też załadunku, wyładunku, składowania lub wprowadzenia do obrotu, a obniżona o rabaty, opusty, inne podobne zmniejszenia i odzyski. Jeżeli nie jest możliwe ustalenie ceny nabycia składnika aktywów, a w szczególności przyjętego nieodpłatnie, w tym w drodze darowizny - jego wyceny dokonuje się według ceny sprzedaży takiego samego lub podobnego przedmiotu. W związku z czym, wymienione koszty mogą być kwalifikowalne, jeśli zostały zaliczone do kosztu nabycia środka trwałego odzwierciedlone w dokumencie OT.

Czy fundamenty konieczne do postawienia w hali środków trwałych oraz usługa związana z wykonaniem fundamentów jest wydatkiem kwalifikowalnym?

Tak, jest to wydatek kwalifikowalny w tym działaniu (jako roboty budowlane).

Przed złożeniem wniosku przeprowadzamy zapytanie ofertowe na wybór dostawców maszyn oraz podpisujemy z nimi umowy warunkowe/przedwstępne na ich dostarczenie. Dostawca ten rozkłada nam płatność na raty. Czy żeby raty zostały uznane za wkład własny to muszą być one spłacone przez Wnioskodawcę w okresie realizacji projektu? Czy jeśli płatność zostanie rozłożona na raty to czy Wnioskodawca musi uprawdopodobnić źródło, z którego pochodzą będą środki pieniężne na spłatę rat?

Zgodnie z zapisami Umowy o dofinansowanie wkład własny beneficjenta - oznacza to środki finansowe wnoszone przez beneficjenta, które zostaną przeznaczone na pokrycie wydatków kwalifikowalnych i które nie zostaną beneficjentowi przekazane w formie dofinansowania (różnica między kwotą wydatków kwalifikowalnych a kwotą dofinansowania przekazaną beneficjentowi); wkład własny beneficjenta nie może pochodzić ze środków publicznych, w tym dotacji/subwencji z budżetu państwa i budżetu jednostek samorządu terytorialnego. Reasumując wkład własny jest wnoszony wyłącznie w formie pieniężnej. Nie może pochodzić z zaliczek otrzymanych w formie dofinansowania, ani innych środków publicznych. Na dzień składania wniosku Wnioskodawca musi wykazać że posiada środki na sfinansowanie projektu, środki te mogą pochodzić z zewnętrznych źródeł finansowania jak kredyt lub pożyczka, potwierdzonych promesą kredytową lub dokumentem potwierdzającym wolę pożyczkodawcy. Wnioskodawca musi wykazać skąd pochodzą środki, którymi będzie finansował projekt. Prognozy finansowe nie są wystarczające. Nie wiemy co się kryje pod pojęciem „raty uznane za wkład własny” wkład własny może być wniesiony wyłącznie w formie opisanej powyżej. Zgodnie z zapisami dokumentacji za rozpoczęcie realizacji projektu uznaje się dzień rozpoczęcia robót budowlanych związanych z inwestycją lub dzień zaciągnięcia pierwszego prawnie wiążącego zobowiązania do zamówienia urządzeń lub inne zobowiązanie, które sprawia, że inwestycja staje się nieodwracalna, zależnie od tego co nastąpi najpierw. Działania przygotowawczych, w szczególności studiów wykonalności, usług doradczych związanych z przygotowaniem projektu, w tym analiz przygotowawczych (technicznych, finansowych, ekonomicznych) oraz przygotowania dokumentacji związanej z wyborem wykonawcy nie uznaje się za rozpoczęcie prac pod warunkiem, że ich koszty nie są objęte dofinansowaniem. Zakupu gruntów ani prac przygotowawczych takich jak uzyskanie zezwoleń nie uznaje się za rozpoczęcie prac. Nie stanowią rozpoczęcia realizacji projektu

tłumaczenia przysięgłe na język polski dokumentacji niezbędnej do złożenia wniosku. Z uwagi na fakt, że projekt nie może zostać rozpoczęty przed dniem ani w dniu złożenia wniosku, nie należy zawierać żadnych umów z wykonawcami. Podpisanie listów intencyjnych lub zawarcie umów warunkowych nie jest uznawane za rozpoczęcie projektu i może mieć miejsce przed złożeniem wniosku. Zgodnie z zapisami Umowy o dofinansowanie beneficjentowi w ramach przyznanego dofinansowania może być wypłacana zaliczka w wysokości określonej w harmonogramie płatności, na podstawie złożonych przez beneficjenta i zaakceptowanych przez Instytucję Pośredniczącą wniosków o płatność. Zaliczka wypłacona wykonawcy przez beneficjenta na poczet wykonania zamówienia nie stanowi wydatku kwalifikowalnego. Wydatek ten może zostać uznany za kwalifikowalny na podstawie dokumentu stwierdzającego wykonanie zamówienia. Łączna kwota zaliczki nie może przekroczyć 40% całkowitej wysokości dofinansowania, o której mowa w § 5 ust. 3 Umowy i powinna zostać rozliczona najpóźniej do końca okresu kwalifikowalności. Pozostała kwota dofinansowania może być przekazana beneficjentowi po akceptacji przez Instytucję Pośredniczącą wniosków o płatność pośrednią i wniosku o płatność końcową, przedłożonych przez beneficjenta w terminach określonych w harmonogramie. Zgodnie z Kryteriami wyboru projektów ocenie podlega czy Wnioskodawca posiada zdolność do sfinansowania projektu. Ocenie podlega, czy Wnioskodawca posiada odpowiednie środki finansowe do sfinansowania całości wydatków w ramach projektu. Wnioskodawca musi dysponować środkami finansowymi wystarczającymi na realizację projektu, na zapewnienie jego płynności finansowej, z uwzględnieniem dofinansowania. Weryfikacja zostanie dokonana na podstawie informacji zawartych w sprawozdaniach finansowych za ostatnie dwa lata obrotowe oraz w prognozach finansowych zawartych w dokumentacji aplikacyjnej. W przypadku finansowania projektu również z innych źródeł zewnętrznych niż dotacja (np. kredyt, pożyczka) ocenie podlega wiarygodność/realność pozyskania takich zewnętrznych źródeł finansowania, w tym wiarygodność osób/podmiotów potwierdzających zapewnienie finansowania. W przypadku finansowania projektu kredytem bankowym możliwość pozyskania przez Wnioskodawcę kredytu musi być uwiarygodniona promesą kredytową, sporządzoną na podstawie przeprowadzonej analizy finansowej Wnioskodawcy. W przypadku finansowania projektu pożyczką możliwość udzielenia pożyczki musi być uwiarygodniona dokumentem potwierdzającym wolę pożyczkodawcy udzielenia pożyczki Wnioskodawcy na realizację projektu oraz dokumentami finansowymi pożyczkodawcy (sprawozdaniami finansowymi lub w przypadku osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej - dokumentami potwierdzającymi posiadanie środków finansowych przez pożyczkodawcę np. PIT, wyciąg z konta bankowego pożyczkodawcy, zaświadczenie z banku o wysokości środków na rachunku pożyczkodawcy).

Czy w przypadku zabezpieczenia kredytu bankowego na pozostałą część kosztów kwalifikowalnych gwarancją z programu BGK "Gwarancja Biznesmax", może wystąpić kolizja podwójnego finansowania środkami publicznymi?

Zgodnie z zapisami umowy o dofinansowanie wkład własny beneficjenta - oznacza środki finansowe wnoszone przez beneficjenta, które zostaną przeznaczone na pokrycie wydatków kwalifikowanych i które nie zostaną beneficjentowi przekazane w formie dofinansowania (różnica między kwotą wydatków kwalifikowanych a kwotą dofinansowania przekazaną beneficjentowi); wkład własny beneficjenta nie może pochodzić ze środków publicznych, w tym dotacji/subwencji z budżetu państwa i budżetu jednostek samorządu terytorialnego. Podwójne finansowanie oznacza niedozwolone zrefundowanie całkowite lub częściowe danego wydatku dwa razy ze środków publicznych - krajowych lub wspólnotowych. Podwójnym finansowaniem jest np.: zrefundowanie tego samego wydatku w ramach dwóch różnych projektów współfinansowanych ze środków funduszy strukturalnych lub Funduszu Spójności, zrefundowanie poniesionego podatku VAT ze środków funduszy strukturalnych lub Funduszu Spójności, a następnie odzyskanie tego podatku ze środków budżetu państwa w oparciu o ustawę o VAT, zakupienie środka trwałego z udziałem środków dotacji krajowej, a następnie zrefundowanie kosztów amortyzacji tego środka trwałego w ramach funduszy strukturalnych lub Funduszu Spójności. Ponadto, wydatek poniesiony na środek trwały, który był współfinansowany z publicznych środków krajowych lub wspólnotowych w okresie 7 lat

poprzedzających datę dokonania zakupu danego środka przez beneficjenta stanowi wydatek niekwalifikowalny. Podwójnym finansowaniem nie jest: finansowanie wkładu własnego ze środków zarówno zwrotnych jak i bezzwrotnych pozyskanych ze źródeł zewnętrznych przez beneficjenta (z zastrzeżeniem sytuacji, w której beneficjent jako wkład własny wnosi do projektu wkład niepieniężny, który był wcześniej współfinansowany z publicznych środków krajowych lub wspólnotowych – taka sytuacja będzie uznana za podwójne finansowanie), pozyskanie środków na prefinansowanie wkładu wspólnotowego w formie kredytu lub pożyczki, pod warunkiem, iż nie zostaną umorzone. Wnioskodawca powinien się upewnić, że gwarancja z programu Banku Gospodarstwa Krajowego "Gwarancja Biznesmax" nie naruszy zakazu podwójnego finansowania.

Czy koszty związane z działalnością B+R wnioskodawcy mogą być potwierdzone jedynie na podstawie faktur?

Zgodnie z Kryteriami wyboru projektów weryfikacji podlega wskazany we wniosku o dofinansowanie procentowy udział wydatków na działalność B+R w działalności gospodarczej Wnioskodawcy oraz opis metodologii jego ustalenia. Rezultatem tej weryfikacji będzie rekomendacja członków Komisji Oceny Projektów dotycząca ustalenia ostatecznej wartości kryterium. Prawdziwość informacji podanych we wniosku o dofinansowanie dotyczących wydatków na działalność B+R Wnioskodawcy poniesionych w ciągu ostatnich, zamkniętych 3 lat obrachunkowych, które zostały wzięte pod uwagę na etapie oceny projektu, może także podlegać sprawdzeniu na etapie realizacji oraz rozliczenia projektu na podstawie dokumentacji posiadanej przez Wnioskodawcę potwierdzającej poniesienie wydatków na działalność B+R, w tym przede wszystkim dokumentacji księgowej, sprawozdań finansowych, złożonego w GUS formularza PNT-01 – Sprawozdania o działalności badawczo-rozwojowej (B+R). Podawany udział wydatków na działalność B+R powinien dotyczyć wszystkich wydatków poniesionych na działalność B+R w okresie ostatnich trzech zamkniętych lat obrachunkowych poprzedzających rok złożenia wniosku o dofinansowanie w stosunku do sumy wydatków poniesionych w tym okresie przez przedsiębiorcę w ramach prowadzonej przez niego działalności gospodarczej. W przypadku nowo utworzonych przedsiębiorstw lub Wnioskodawców prowadzących działalność gospodarczą przez okres krótszy niż trzy lata, należy podać udział wydatków poniesionych na działalność B+R w okresie prowadzonej przez niego działalności gospodarczej w stosunku do sumy wydatków poniesionych przez przedsiębiorcę w ramach prowadzonej działalności gospodarczej.

Jakie należy przedłożyć dokumenty, z których ma wynikać kluczowe znaczenie zakupionych wyników prac badawczo-rozwojowych dla produktu będącego przedmiotem wdrożenia? Czy są jakieś obligatoryjne elementy, które dokument winien zawierać? Czy dokument musi być obligatoryjnie przetłumaczony na język polski przez tłumacza przysięgłego?

Nie jest wymagane tłumaczenie dokumentów dotyczących wyników prac badawczo-rozwojowych na język polski przez tłumacza przysięgłego. W polu "Opis prac badawczo-rozwojowych będących przedmiotem wdrożenia": należy opisać zakres wszystkich istotnych dla wdrożenia i przeprowadzonych prac B+R oraz wyniki uzyskane w ich efekcie. W tym polu należy opisać wszystkie prace – zarówno przeprowadzone samodzielnie, jak i na zlecenie bądź zakupione. W kolejnych polach należy opisać każdy rodzaj prac (jeśli dotyczy) osobno – przeprowadzonych samodzielnie, przeprowadzonych na zlecenie Wnioskodawcy oraz zakupionych wyników prac B+R. Należy wskazać formę uzyskanych wyników i sposób, w jaki zostały one uwzględnione w aktywach wnioskodawcy. Należy określić termin przeprowadzenia prac B+R. Do wniosku o dofinansowanie należy dołączyć dokumenty potwierdzające nabycie wyników prac B+R. Są nimi umowy ze sprzedającym, dokumenty księgowe oraz dokumenty, z których wynika kluczowe znaczenie zakupionych wyników prac badawczo-rozwojowych dla cech lub funkcjonalności produktu będącego przedmiotem wdrożenia w

ramach projektu w przypadku, gdy projekt dotyczy wdrożenia wyników prac badawczo-rozwojowych zakupionych przez Wnioskodawcę.

Czy umowa z wykonawcą robót budowlanych jest traktowana jako rozpoczęcie realizacji projektu?

Zgodnie z dokumentacją konkursową, za rozpoczęcie realizacji projektu uznaje się dzień rozpoczęcia robót budowlanych związanych z inwestycją lub dzień zaciągnięcia pierwszego prawnie wiążącego zobowiązania do zamówienia urządzeń lub inne zobowiązanie, które sprawia, że inwestycja staje się nieodwracalna, zależnie od tego co nastąpi najpierw. Działań przygotowawczych, w szczególności studiów wykonalności, usług doradczych związanych z przygotowaniem projektu, w tym analiz przygotowawczych (technicznych, finansowych, ekonomicznych) oraz przygotowania dokumentacji związanej z wyborem wykonawcy nie uznaje się za rozpoczęcie prac pod warunkiem, że ich koszty nie są objęte dofinansowaniem. Zakupu gruntów ani prac przygotowawczych takich jak uzyskanie zezwoleń nie uznaje się za rozpoczęcie prac. Nie stanowią rozpoczęcia realizacji projektu tłumaczenia przysięgłe na język polski dokumentacji niezbędnej do złożenia wniosku. Z uwagi na fakt, że projekt nie może zostać rozpoczęty przed dniem ani w dniu złożenia wniosku, nie należy zawierać żadnych umów z wykonawcami. Podpisanie listów intencyjnych lub zawarcie umów warunkowych nie jest uznawane za rozpoczęcie projektu i może mieć miejsce przed złożeniem wniosku. Nieodwracalność inwestycji oznacza brak możliwości jednostronnego wycofania się z inwestycji bez poniesienia znacznej szkody. Prace uważa się za rozpoczęte, jeżeli z ekonomicznego punktu widzenia postanowienia umowy powodują trudności z wycofaniem się z realizacji Projektu, w szczególności w sytuacji, w której w wyniku wycofania się z inwestycji zostałaby utracona znaczna kwota środków finansowych. Rozpoczęcie realizacji projektu może nastąpić najwcześniej po dniu złożenia wniosku. Z uwagi na fakt, że projekt nie może zostać rozpoczęty przed dniem ani w dniu złożenia wniosku, nie należy zawierać żadnych umów z wykonawcami. Podpisanie listów intencyjnych lub zawarcie umów warunkowych nie jest uznawane za rozpoczęcie projektu i może mieć miejsce przed złożeniem wniosku.

Na co robione jest postępowanie ofertowe w przypadku, jeśli środek trwały będzie zakupiony przez leasingodawcę?

Zgodnie z Umową o dofinansowanie, Beneficjent zobowiązuje się do udzielania zamówienia w ramach projektu m. in. zgodnie z Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020. Określone w Umowie o dofinansowanie wymagania dotyczą postępowania Beneficjenta w toku udzielania zamówienia. Jednocześnie, zgodnie z Wytycznymi przez zamówienie należy rozumieć umowę odpłatną, zawartą zgodnie z warunkami wynikającymi z Pzp albo z umowy o dofinansowanie projektu pomiędzy zamawiającym a wykonawcą, której przedmiotem są usługi, dostawy lub roboty budowlane przewidziane w projekcie Zakres stosowania procedury przewidzianej w umowie o dofinansowanie jest więc uzależniony od sposobu określenia przedmiotu zamówienia przez beneficjenta. Jeżeli przedmiotem zamówienia jest nabycie nieruchomości lub środków trwałych w formie leasingu wymagania dotyczące postępowania należy stosować w odniesieniu do postępowania, którego przedmiotem jest nabycie rzeczy w drodze leasingu. Jeżeli przedmiotem zamówienia jest odrębnie dostawa sprzętu, a odrębnie usługa leasingu, do każdego z tych postępowań należy zastosować reguły wynikające z umowy o dofinansowanie oraz Wytycznych. Umowa o dofinansowanie wskazuje na konieczność udzielania zamówień w oparciu o zasady określone w Wytycznych. W ramach działania 3.2.1. rozliczany będzie zakup urządzenia w formie leasingu. W związku z tym, wybór leasingodawcy powinien być dokonany zgodnie z zasadami wyboru usługodawcy określonymi w Wytycznych.

Jak ma zostać udowodniona innowacyjność produktowa, na skalę międzynarodową? Czy innowacyjność na poziomie

międzynarodowym występuje wówczas, gdy zgłoszenia dokonano w procedurze międzynarodowej? Jaka sytuacja stwarza możliwość uzyskania tego dodatkowego punktu i jakie formalne uwarunkowania winny być spełnione?

O dofinansowanie mogą się ubiegać jedynie projekty, których efektem będzie produkt innowacyjny na skalę co najmniej kraju tzn. objęty wdrożeniem produkt będzie charakteryzował się nowością w odniesieniu do posiadanych przez niego nowych cech i funkcjonalności w porównaniu do rozwiązań dostępnych na rynku krajowym -i wskazać nowe cechy i funkcjonalności w porównaniu do rozwiązań dostępnych na rynku, do którego odnosi się poziom innowacyjności produktu. Każda funkcjonalność i każda cecha musi być opisana, ale też musi znaleźć odzwierciedlenie we wskaźnikach rezultatu projektu. Wnioskodawca ma możliwość określenia dowolnej liczby funkcjonalności i cech nadając im odpowiednie nazwy. Jeżeli wyniki prac B+R wskazują na nowatorski i przełomowy charakter projektu należy opisać na czym ta przełomowość polega. W opisie innowacyjności rozwiązania wnioskodawca może powołać się na własne studia literatury fachowej, raporty lub analizy opracowane na zamówienie wnioskodawcy, materiały z wystaw, targów, wystawienniczych imprez międzynarodowych itp. przy czym dokumentacja, na którą powołuje się wnioskodawca ma charakter pomocniczy, a zatem nie przesądza o wyniku oceny kryterium innowacyjności w trakcie oceny merytorycznej. Zgodnie z kryterium ocena innowacyjności dokonywana jest w skali od 0 do 4, przy czym: 0 pkt - brak innowacji produktowej bądź innowacja produktowa ma poziom niższy niż poziom kraju (nowe cechy lub funkcjonalności wdrażanego produktu nie wyróżniają go w stosunku do produktów konkurencyjnych dostępnych na rynku krajowym) lub/i nowe cechy i funkcjonalności wdrażanego produktu nie mają istotnego znaczenia dla odbiorców; 1 pkt - innowacja produktowa na poziomie kraju (nowe cechy i funkcjonalności wdrażanego produktu wyróżniają go w stosunku do produktów konkurencyjnych dostępnych na rynku krajowym) i jednocześnie nowe funkcjonalności i cechy wdrażanego produktu mają istotne znaczenie dla odbiorców produktu. Jeśli projekt otrzyma minimum 1 pkt zgodnie z wyżej opisaną metodologią, możliwe jest przyznanie dodatkowego 1 punktu za wystąpienie któregokolwiek z trzech aspektów (łącznie maksymalnie 3 dodatkowe punkty): - innowacja produktowa ma poziom powyżej kraju - 1 pkt; - zastosowane w projekcie rozwiązanie ma potencjał do rozwoju branży lub rynku - 1 pkt; - projekt dotyczy wysokich lub średniowysokich technologii lub usług wiedzochłonnych. - 1 pkt. Wymagany próg punktowy w ramach kryterium warunkujący rekomendowanie projektu do wsparcia wynosi 1 pkt. Zatem, obligatoryjna jest innowacyjność na skalę kraju. Dokumenty patentowe nie są wymagane, natomiast jeżeli projekt polega na wdrożeniu wyników prac B+R chronionych patentem lub zgłoszonych do ochrony patentowej lub prawem ochronnym na wzór użytkowy lub dotyczących zgłoszonego wzoru użytkowego, można załączyć dokumenty dotyczące ochrony patentowej i wzorów użytkowych, co zostanie ocenione - można uzyskać dodatkowe punkty.

Czy w ramach robót budowlanych kwalifikowalny jest wydatek dotyczący rozbiórki placu betonowego na działce, na której będzie budowana hala produkcyjna?

Określone wydatki w ramach tej kategorii mogą zostać uznane za kwalifikujące się do objęcia wsparciem finansowym. W tym celu muszą wchodzić w zakres „robót budowlanych” oraz „budowy” albo „procesu budowlanego”. W związku z faktem, że Rozporządzenie nie precyzuje rozumienia robót budowlanych należy się odnieść do ustawy "Prawo budowlane". Zgodnie z art. 3. pkt 7. ustawy z dn. 7. lipca 1994 r. Prawo budowlane - roboty budowlane oznaczają budowę, a także prace polegające na przebudowie, montażu, remoncie lub rozbiórce obiektu budowlanego. Budową jest wykonanie obiektu budowlanego w określonym miejscu, a także odbudowę, rozbudowę, nadbudowę obiektu budowlanego. Ustawa Prawo budowlane określa również uczestników procesu budowlanego. W świetle przytoczonej powyżej definicji należy stwierdzić, że koszty takie jak: obsługa techniczna na budowie, dozór fizyczny - ochrona budynku, koszty inspektora nadzoru budowlanego nie mieszczą się w definicji robót budowlanych zawartej w ww. ustawie. Tym samym wydatki, które nie spełniają

ww. warunków nie mogą zostać uznane za wydatki kwalifikowane w kategorii „Nabycie robót i materiałów budowlanych”. W związku z powyższym, wskazane wydatki co do zasady będą kwalifikowane, jeżeli zostaną zaliczone w poczet kosztów nabycia robót i materiałów budowlanych.

Czy koszty części biurowo-socjalnej będą kwalifikowane?

Do kosztów kwalifikowalnych w zakresie regionalnej pomocy inwestycyjnej zalicza się koszty nabycia robót i materiałów budowlanych. Część socjalno-biurowa będzie kwalifikowana, jeśli jest niezbędna i przepisy prawa nakładają obowiązek umieszczenia takiego pomieszczenia w hali/budynku. Wydatki planowane do poniesienia w ramach projektu i przewidziane do objęcia wsparciem muszą być uzasadnione i racjonalne do zaplanowanych przez Wnioskodawcę działań i celów projektu oraz celów określonych dla działania. Przez „racjonalne” należy rozumieć, iż ich wysokość musi być dostosowana do zakresu zaplanowanych czynności/potrzeb inwestycyjnych. Nie mogą być zawyżone ani zaniżone. Przez „uzasadnione” należy rozumieć, iż muszą być potrzebne i bezpośrednio związane z realizacją działań uznanych za kwalifikowane zaplanowanych w projekcie. Wnioskodawca jest zobowiązany wykazać w dokumentacji aplikacyjnej konieczność poniesienia każdego wydatku i jego związek z planowanym wdrożeniem wyników prac badawczo-rozwojowych. Ostateczna ocena czy wszystkie wydatki są kwalifikowalne, a zatem niezbędne do realizacji projektu zostanie podjęta przez Komisję Oceny Projektów. Co do zasady wpisują się one w katalog kosztów kwalifikowalnych.

Jaki jest maksymalny okres realizacji projektu?

Zgodnie z zapisem w § 4. ust. 6. Regulaminu konkursu: „W odniesieniu do okresu realizacji projektu muszą zostać spełnione łącznie następujące warunki: 1) realizacja projektu nie może rozpocząć się przed dniem złożenia wniosku o dofinansowanie lub w dniu złożenia wniosku o dofinansowanie; 2) realizacja projektu musi rozpocząć się w okresie 12 miesięcy od dnia złożenia wniosku o dofinansowanie; 3) okres realizacji projektu nie może być dłuższy niż 30 miesięcy licząc od dnia rozpoczęcia realizacji projektu; 4) okres realizacji projektu nie może wykraczać poza końcową datę okresu kwalifikowalności kosztów w ramach POIR, tj. 31 grudnia 2023 r.” Za rozpoczęcie realizacji projektu uznaje się dzień rozpoczęcia robót budowlanych związanych z inwestycją lub dzień zaciągnięcia pierwszego prawnie wiążącego zobowiązania do zamówienia urządzeń lub inne zobowiązanie, które sprawia, że inwestycja staje się nieodwracalna, zależnie od tego co nastąpi najpierw. Działania przygotowawczych, w szczególności studiów wykonalności, usług doradczych związanych z przygotowaniem projektu, w tym analiz przygotowawczych (technicznych, finansowych, ekonomicznych) oraz przygotowania dokumentacji związanej z wyborem wykonawcy nie uznaje się za rozpoczęcie prac pod warunkiem, że ich koszty nie są objęte dofinansowaniem. Zakupu gruntów ani prac przygotowawczych takich jak uzyskanie zezwoleń nie uznaje się za rozpoczęcie prac. Nie stanowią rozpoczęcia realizacji projektu tłumaczenia przysięgłe na język polski dokumentacji niezbędnej do złożenia wniosku. Z uwagi na fakt, że projekt nie może zostać rozpoczęty przed dniem ani w dniu złożenia wniosku, nie należy zawierać żadnych umów z wykonawcami. Podpisanie listów intencyjnych lub zawarcie umów warunkowych nie jest uznawane za rozpoczęcie projektu i może mieć miejsce przed złożeniem wniosku.

Czy wkład własny wnioskodawcy może być sfinansowany częściowo lub w całości z inicjatywy Jeremie2?

Wkład własny w ramach poddziałania 3.2.1. jest rozumiany jako środki finansowe wnoszone przez beneficjenta, które zostaną przeznaczone na pokrycie wydatków kwalifikowalnych i które nie zostaną beneficjentowi przekazane w formie dofinansowania (różnica między kwotą wydatków kwalifikowalnych a kwotą dofinansowania przekazaną beneficjentowi). Ponadto, należy mieć na uwadze, że wkład własny beneficjenta nie może pochodzić ze środków publicznych, w tym dotacji/subwencji z budżetu państwa i budżetu jednostek samorządu terytorialnego. Pomoc de minimis stanowi szczególną kategorię wsparcia udzielanego przez państwo, gdyż uznaje się, że ze względu na swą małą wartość nie powoduje ona zakłócenia konkurencji w wymiarze unijnym. W

związku z powyższym, niedopuszczalne jest sfinansowanie wkładu własnego ze środków funduszu pożyczkowego Jeremie2, ponieważ Komisja Oceny Projektów odrzuci wniosek na etapie oceny merytorycznej.

Jaki rodzaj leasingu jest dopuszczalny?

Regulacje dotyczące kwalifikowalności wydatków poniesionych na finansowanie leasingu zostały zawarte w § 11 ust. 1. pkt 6. Rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 10 lipca 2015 r. w sprawie udzielania przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości pomocy finansowej w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014-2020. Zgodnie z przywołanym rozporządzeniem do kosztów kwalifikowanych na realizację inwestycji początkowej zalicza się m.in. koszty: - rat spłaty kapitału nieruchomości zabudowanych i niezabudowanych, poniesione przez korzystającego do dnia zakończenia realizacji projektu, do wysokości kapitału z dnia zawarcia umowy leasingu, albo spłatę kapitału nieruchomości zabudowanych i niezabudowanych, należną finansującemu z tytułu umowy leasingu, o ile we wniosku o udzielenie pomocy finansujący jest wskazany przez wnioskodawcę jako podmiot upoważniony do poniesienia kosztu, przy czym umowa leasingu, będzie obejmowała okres co najmniej 3 lat od przewidywanego dnia zakończenia realizacji projektu; - rat spłaty kapitału środków trwałych, innych niż określone w pkt 5, poniesionych przez korzystającego do dnia zakończenia realizacji projektu, do wysokości kapitału z dnia zawarcia umowy leasingu albo spłatę kapitału środków trwałych, innych niż określone w pkt 5, należną finansującemu z tytułu umowy leasingu o ile we wniosku o udzielenie pomocy finansujący jest wskazany przez wnioskodawcę jako podmiot upoważniony do poniesienia kosztu, przy czym umowa leasingu prowadzi do przeniesienia własności tych środków na korzystającego, z wyłączeniem leasingu zwrotnego. Ponadto, Wytyczne w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020 w sekcji 6.12.3 Leasing i inne techniki finansowania nie powodujące przeniesienia prawa własności lub natychmiastowego przeniesienia prawa własności określają wydatki kwalifikujące się do współfinansowania. Co do zasady, umowa leasingowa musi zawierać regulacje, dotyczące przeniesienia praw własności środków trwałych na korzystającego.

Czy możliwe jest przeprowadzenie odrębnych projektów inwestycyjnych (dofinansowanych środkami UE) opartych o jedno pozwolenie na budowę?

Co do zasady nie ma przeciwwskazań, aby realizowane były projekty na bazie jednego pozwolenia na budowę, o ile przepisy prawa na to pozwalają. Należy wziąć pod uwagę, że wskazane projekty muszą spełniać kryteria obligatoryjne w ramach poddziałania. Ocenie podlega m. in. czy projekt jest przygotowany do realizacji inwestycji początkowej. Jednocześnie zwracam uwagę, że musi być zachowana zasada podwójnego finansowania. Ponadto, działania powinny wpisywać się w cel projektu. Zgodnie z zapisem w § 4. ust. 2. Regulaminu konkursu, dofinansowanie mogą otrzymać projekty dotyczące wprowadzenia na rynek nowych lub znacząco ulepszonych produktów (wyrobów lub usług), które są wynikiem przeprowadzonych przez wnioskodawcę samodzielnie, na jego zlecenie lub zakupionych wyników prac badawczo-rozwojowych.

Jakie informacje powinny być zawarte w sprawozdaniach nt. wykonanych prac B+R? Jaki zakres prac B+R powinien zostać wykonany przed złożeniem aplikacji?

Do wniosku o dofinansowanie należy dołączyć: - dokumenty potwierdzające przeprowadzenie prac B+R samodzielnie przez Wnioskodawcę lub na jego zlecenie (obowiązkowo sprawozdanie, w tym wyniki, z przeprowadzonych badań, umowy z wykonawcami (jeśli dotyczy), dokumenty księgowe, ew. inne dokumenty posiadane przez Wnioskodawcę); - dokumenty potwierdzające nabycie wyników prac B+R (np. umowy ze sprzedającym, dokumenty księgowe) oraz dokumenty, z których wynika

kluczowe znaczenie zakupionych wyników prac badawczo-rozwojowych dla cech lub funkcjonalności produktu będącego przedmiotem wdrożenia w ramach projektu (w przypadku, gdy projekt dotyczy wdrożenia wyników prac badawczo-rozwojowych zakupionych przez Wnioskodawcę). Ponadto, we wniosku o dofinansowanie należy opisać zakres wszystkich istotnych dla wdrożenia i przeprowadzonych prac B+R oraz wyniki uzyskane w ich efekcie. Właściwym będzie wskazanie każdego rodzaju prac (jeśli dotyczy) osobno – przeprowadzonych samodzielnie, przeprowadzonych na zlecenie Wnioskodawcy oraz zakupionych wyników prac B+R. Należy również wskazać formę uzyskanych wyników i sposób, w jaki zostały one uwzględnione w aktywach wnioskodawcy oraz określić termin przeprowadzenia prac. Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości nie dysponuje wzorem sprawozdania dotyczącego prac badawczo-rozwojowych. Należy postępować zgodnie z dokumentacją konkursową i ogólnie przyjętymi założeniami cd. Przygotowywania sprawozdań. Jednocześnie zwracam uwagę, że w ramach działania 3.2.1. Badania na rynek, dofinansowanie mogą otrzymać projekty dotyczące wprowadzenia na rynek nowych lub znacząco ulepszonych produktów (wyrobów lub usług), które są wynikiem przeprowadzonych przez wnioskodawcę samodzielnie, na jego zlecenie lub zakupionych wyników prac badawczo-rozwojowych. W związku z powyższym, celem jest wdrażanie wyników prac badawczo-rozwojowych, które muszą być gotowe na dzień złożenia wniosku.

Jeden z banków poinformował nas, że w przypadku rezygnacji z przyznanego dofinansowania przez dwa kolejne lata nie można się ponownie ubiegać o środki unijne - czy jest to prawdą?

Otrzymana przez Panią informacja z banku jest błędna. Niepodpisanie umowy nie jest równoznaczne z naruszeniem warunków tejże umowy. Wnioskodawca nie jest zobowiązany do podpisania umowy pomimo przyznanego dofinansowania.

Czy mogą zostać wdrożone wyniki prac B+R uzyskane w ramach działania 2.3.2 Bony na innowacje RPO dla Mazowsza?

Nie ma przeciwwskazań, aby wdrożyć wyniki prac B+R, które pochodzą z dofinansowania.

W jaki sposób dokonywana jest ocena innowacyjności projektów?

Zgodnie z Kryterium wyboru projektów, które stanowi załącznik nr 1 do Regulaminu, wsparcie uzyskać mogą projekty dotyczące innowacji produktowej co najmniej na skalę polskiego rynku, tzn. objęty wdrożeniem produkt charakteryzuje się nowością w odniesieniu do posiadanych przez niego nowych cech i funkcjonalności w porównaniu do rozwiązań dostępnych na rynku polskim i jednocześnie nowe cechy i funkcjonalności wdrażanego produktu mają istotne znaczenie dla odbiorców produktu. W trakcie oceny premiowane będą projekty o innowacyjności przekraczającej skalę kraju, z dużym potencjałem rozwojowym z punktu widzenia branży i rynku oraz projekty z zakresu wysokich i średnio-wysokich technologii lub zaawansowanych technologicznie i wiodących usług (zgodnie z klasyfikacją Eurostat). Ocena dokonywana jest w skali od 0 do 4, przy czym: 0 pkt – brak innowacji produktowej bądź innowacja produktowa ma poziom niższy niż poziom kraju (nowe cechy lub funkcjonalności wdrażanego produktu nie wyróżniają go w stosunku do produktów konkurencyjnych dostępnych na rynku krajowym) lub/i nowe cechy i funkcjonalności wdrażanego produktu nie mają istotnego znaczenia dla odbiorców; 1 pkt – innowacja produktowa na poziomie kraju (nowe cechy i funkcjonalności wdrażanego produktu wyróżniają go w stosunku do produktów konkurencyjnych dostępnych na rynku krajowym) i jednocześnie nowe funkcjonalności i cechy wdrażanego produktu mają istotne znaczenie dla odbiorców produktu. Jeśli projekt otrzyma minimum 1 pkt zgodnie z wyżej opisaną metodologią, możliwe jest przyznanie dodatkowego 1 punktu za wystąpienie któregoś z trzech aspektów (łącznie maksymalnie 3 dodatkowe punkty): - innowacja produktowa ma poziom powyżej kraju – 1 pkt; - zastosowane w projekcie

rozwiązanie ma potencjał do rozwoju branży lub rynku – 1pkt; - projekt dotyczy wysokich lub średniowysokich technologii lub usług wiedzochłonnych – 1 pkt. Wymagany próg punktowy w ramach kryterium warunkujący rekomendowanie projektu do wsparcia wynosi 1 pkt.

Ile trwa ocena wniosku i w jaki sposób przekazywana jest informacja o rozstrzygnięciu konkursu ?

Ocena projektów dokonywana jest w oparciu o kryteria wyboru projektów właściwe dla danego etapu oceny, określone w załączniku nr 1 do regulaminu na podstawie informacji zawartych we wniosku o dofinansowanie. Ocena projektów trwa do 90 dni, liczonych od dnia zakończenia naboru wniosków o dofinansowanie w danej rundzie konkursu. Zgodnie z § 11 Regulaminu konkursu: 1. Niezwłocznie po rozstrzygnięciu rundy konkursu, o którym mowa w § 10 ust. 4, PARP informuje na piśmie każdego z wnioskodawców o wynikach oceny jego projektu wraz z uzasadnieniem oceny i podaniem liczby punktów uzyskanych przez projekt. 2. W terminie 7 dni od rozstrzygnięcia rundy konkursu, o którym mowa w § 10 ust. 4, PARP publikuje na swojej stronie internetowej oraz na portalu listę projektów, które spełniły kryteria wyboru projektów i uzyskały wymaganą liczbę punktów z wyróżnieniem projektów wybranych do dofinansowania. 3. Informacja o negatywnej ocenie projektu zawiera pouczenie o możliwości wniesienia protestu zgodnie z Rozdziałem 15 ustawy wdrożeniowej. 4. Przewidywany termin rozstrzygnięcia rundy konkursu, o którym mowa w § 10 ust. 4 to maksymalnie 4 miesiące od dnia zamknięcia naboru wniosków o dofinansowanie w danej rundzie konkursu.

Co zalicza się do kosztów kwalifikowanych w zakresie prac rozwojowych?

Do kosztów kwalifikowalnych w zakresie prac rozwojowych zalicza się koszty: 1. wynagrodzeń wraz z pozapłacowymi kosztami pracy, w tym składkami na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne osób zatrudnionych przy realizacji projektu w części, w jakiej wynagrodzenia te są bezpośrednio związane z jego realizacją; 2. badań wykonywanych na podstawie umowy, wiedzy i patentów zakupionych lub użytkowanych na podstawie licencji udzielonej przez podmioty zewnętrzne na warunkach pełnej konkurencji oraz usług doradczych i usług równorzędnych wykorzystywanych wyłącznie na potrzeby związane z realizacją projektu; 3. operacyjne, w tym koszty materiałów, środków eksploatacyjnych i podobnych produktów ponoszone bezpośrednio w wyniku realizacji projektu.

Czy projekt powinien wpisywać się w Krajową Inteligentną Specjalizację?

Zgodnie z kryteriami wyboru projektów, stanowiącymi załącznik nr 1 do Regulaminu, nie jest wymagane, aby projekt wpisywał się w Krajową Inteligentną Specjalizację. Jednak projekty, które wpisują się w jedną z Krajowych Inteligentnych Specjalizacji są wyżej punktowane o 1 pkt.

Do kogo kierowany jest konkurs 3.2.1 Badania na rynek dla miast średnich?

Pakiet dla średnich miast dotyczy miast powyżej 20 tys. mieszkańców oraz miast powyżej 15 tys. mieszkańców będących stolicami powiatów z wyłączeniem miast wojewódzkich. Załącznik nr 10 do Regulaminu stanowi listę miast średnich, która dostępna jest pod adresem: <http://poir.parp.gov.pl/miasta-srednie-2018/dokumentacja-do-poddzialania-3-2-1-badania-na-rynek-i-nabor-2018-miasta-srednie>

Co zalicza się do kosztów kwalifikowanych w zakresie usług doradczych?

Zgodnie z Regulaminem konkursu § 5 kosztami kwalifikowalnymi w zakresie usług doradczych są

koszty usług doradczych świadczonych przez doradców zewnętrznych. Usługi doradcze nie mogą mieć charakteru ciągłego ani okresowego, nie mogą być też związane z bieżącą działalnością operacyjną MŚP, w szczególności w zakresie doradztwa podatkowego, stałej obsługi prawnej lub reklamy.

Jaka jest maksymalna kwota dofinansowania?

Maksymalna kwota dofinansowania wynosi 20 mln zł (zgodnie z mapą pomocy regionalnej, maksymalnie do 70%, w zależności od województwa oraz statusu przedsiębiorstwa), w tym: • do 450 tys. zł na prace badawcze (do 35% dla średniego przedsiębiorcy, do 45% dla mikro i małego przedsiębiorcy); • do 500 tys. zł na doradztwo (50%).

Na co można uzyskać dofinansowanie?

Dofinansowanie mogą otrzymać projekty dotyczące wprowadzenia na rynek nowych lub znacząco ulepszonych produktów (wyrobów lub usług), które są wynikiem przeprowadzonych przez wnioskodawcę samodzielnie, na jego zlecenie lub zakupionych wyników prac badawczo-rozwojowych.

Jaka jest minimalna i maksymalna wartość kosztów kwalifikowalnych?

Minimalna wartość kosztów kwalifikowalnych projektu ogółem wynosi 5 mln zł. Maksymalna wartość kosztów kwalifikowalnych projektu wynosi równowartość 50 mln EUR 1). Maksymalna wartość kosztów kwalifikowalnych projektu na prace rozwojowe wynosi 1 mln zł. Maksymalna wartość kosztów kwalifikowalnych projektu na usługi doradcze wynosi 1 mln zł. 1) W ramach konkursu dofinansowania nie mogą otrzymać projekty duże w rozumieniu art. 100 rozporządzenia nr 1303/2013 W celu ustalenia, czy całkowity koszt kwalifikowalny danego projektu przekracza próg określony w art. 100 rozporządzenia nr 1303/2013, a tym samym czy dany projekt jest dużym projektem, należy zastosować kurs wymiany EUR/PLN, stanowiący średnią arytmetyczną kursów średnioważonych Narodowego Banku Polskiego, z ostatnich sześciu miesięcy poprzedzających miesiąc złożenia wniosku o dofinansowanie. Kursy publikowane są na stronie [www: http://www.nbp.pl/home.aspx?f=/kursy/kursy_archiwum.html](http://www.nbp.pl/home.aspx?f=/kursy/kursy_archiwum.html)

Kto może ubiegać się o dofinansowanie?

O dofinansowanie w ramach poddziałania mogą ubiegać się wyłącznie mikro-, mali lub średni przedsiębiorcy prowadzący działalność gospodarczą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej potwierdzoną wpisem do odpowiedniego rejestru, którzy: 1. zamknęli jeden rok obrotowy trwający przynajmniej 12 miesięcy oraz 2. przynajmniej w jednym zamkniętym roku obrotowym trwającym 12 miesięcy, w okresie 3 lat poprzedzających rok, w którym złożyli wniosek o udzielenie wsparcia osiągnęli przychody ze sprzedaży nie mniejsze niż 600 tysięcy złotych (dotyczy mikro i małych przedsiębiorców) lub nie mniejsze niż 1 mln złotych (dotyczy średnich przedsiębiorców).

Czy kwestie dotyczące niekaralności dla Wnioskodawców posiadających formę prawną spółki z ograniczoną odpowiedzialnością dotyczą wyłącznie Zarządu i Rady Nadzorczej?

We wzorach dokumentów niezbędnych do zawarcia umowy o dofinansowanie projektu, znajduje się wzór deklaracji o niekaralności. Wzór określa, że deklarację o niekaralności składa każdy członek organu zarządzającego bądź każdy wspólnik spółki osobowej nieposiadającej organu zarządzającego.

Czy promesę kredytową można dołączyć na etapie poprawek formalnych lub oceny merytorycznej?

Promesa kredytowa jest obowiązkowym załącznikiem do wniosku o dofinansowanie. W kryterium oceny projektu dotyczącym zapewnienia środków finansowych przez Wnioskodawcę to jest: "Wnioskodawca posiada zdolność do sfinansowania projektu" umieszczony jest zapis: Dopuszcza się jednokrotne uzupełnienie lub poprawienie wniosku o dofinansowanie w części dotyczącej spełnienia niniejszego kryterium w trybie określonym w regulaminie konkursu. Zapis ten oznacza, że w przypadku braku promesy kredytowej wnioskodawca zostanie wezwany do uzupełnienia wniosku.

Czy Wnioskodawcą może być konsorcjum utworzone z firm sektora MŚP?

Wniosek o dofinansowanie może złożyć przedsiębiorca mikro, mały czy średni. Nie ma możliwości złożenia wniosku przez konsorcjum. Szczegółowe informacje dotyczące Kwalifikowalności Wnioskodawcy w ramach poddziałania 3.2.1 Badania na rynek, określone zostały w Kryteriach wyboru projektów, w kryterium 1.

Czy podmiot, który dopiero powstał w tym roku, ale posiada obroty na poziomie ok. 1 mln PLN kwalifikuje się do dofinansowania?

Zgodnie z § 4 ust. 3 Regulaminu konkursu: o dofinansowanie w ramach poddziałania mogą ubiegać się wyłącznie mikro-, mali lub średni przedsiębiorcy prowadzący działalność gospodarczą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej potwierdzoną wpisem do odpowiedniego rejestru, którzy: 1) zamknęli jeden rok obrotowy trwający przynajmniej 12 miesięcy oraz 2) przynajmniej w jednym zamkniętym roku obrotowym trwającym 12 miesięcy, w okresie 3 lat poprzedzających rok, w którym złożyli wniosek o udzielenie wsparcia osiągnęli przychody ze sprzedaży nie mniejsze niż 600 tysięcy złotych (dotyczy mikro i małych przedsiębiorców) lub nie mniejsze niż 1 mln złotych (dotyczy średnich przedsiębiorców). Co oznacza, że Wnioskodawca musi mieć zamknięty co najmniej jeden rok obrotowy, trwający 12 miesięcy.

Spółka posiada obecnie siedzibę w województwie łódzkim, natomiast chcielibyśmy zrealizować projekt w naszym oddziale w województwie podlaskim. Czy poziom dofinansowania na wydatki inwestycyjne będzie właściwy dla siedziby projektu, czy też oddziału?

Zgodnie z Instrukcją wypełniania wniosku przez lokalizację projektu należy rozumieć miejsce, w którym projekt będzie wdrażany (prowadzone będą prace inwestycyjne). Miejsce realizacji projektu decyduje o przypisaniu projektu do dofinansowania w ramach alokacji właściwej dla województwa mazowieckiego (region lepiej rozwinięty) albo alokacji pozostałych województw (regiony słabiej rozwinięte).

Czy na zakupionej linii produkcyjnej w ramach dofinansowania można również prowadzić produkcję innych produktów o cechach innych niż opisane we wniosku?

Zgodnie z zapisem zawartym w Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków: Jeżeli środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne, o których mowa w pkt 1 lit. B (środki trwałe oraz

wartości niematerialne i prawne wykorzystywane w celu wspomaganie procesu wdrażania projektu), wykorzystywane są także do innych zadań niż założone w projekcie, wydatki na ich zakup kwalifikują się do współfinansowania w wysokości odpowiadającej odpisom amortyzacyjnym dokonany w okresie realizacji projektu, proporcjonalnie do ich wykorzystania w celu realizacji projektu. W związku z powyższym istnieje możliwość produkcji innych towarów niż te zakładane we wniosku, przy czym koszty zakupu takiego środka trwałego muszą zostać poniesione proporcjonalnie do realizacji poszczególnych procesów.

Czy średnie przedsiębiorstwo obecnie działające w Tyskiej Podstrefie Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej może starać się o dofinansowanie w ramach tego poddziałania na inwestycję w halę?

W przypadku poddziałania 3.2.1 Badania na rynek, dofinansowaniu będą podlegały projekty dotyczące wdrożenia wyników prac badawczo-rozwojowych przeprowadzonych przez Wnioskodawcę samodzielnie lub na jego zlecenie lub zakupionych, prowadzących do wprowadzenia na rynek nowych bądź znacząco ulepszonych produktów (wytworów lub usług). Oznacza to, że projekt może obejmować ulepszony produkt, natomiast owy projekt musi odznaczać się co najmniej innowacyjnością na skalę polskiego rynku, co oznacza, że objęty wdrożeniem produkt charakteryzuje się nowością w odniesieniu do posiadanych przez niego nowych cech i funkcjonalności w porównaniu do rozwiązań dostępnych na rynku polskim i jednocześnie nowe cechy i funkcjonalności wdrażanego produktu mają istotne znaczenie dla odbiorców produktu. Co do zasady nie ma przeciwwskazań, aby przedsiębiorstwo działające w Specjalnej Strefie Ekonomicznej przystąpiło do konkursu i złożyło wniosek o dofinansowanie w ramach poddziałania 3.2.1 Badania na rynek. Należy jednak pamiętać o wskazaniach związanych z pomocą publiczną, również odnoszących się do regionalnej pomocy inwestycyjnej wynikających z realizacji działalności w SSE. Należy pamiętać, żeby nie przekraczać limitów dofinansowania, jakie przysługują danym obszarom terytorialnym oraz przedsiębiorstwom o danym statusie – mikro, małego lub średniego przedsiębiorcy. Wnioskodawca powinien zachowywać wskazane limity, o których traktuje Regulamin konkursu 3.2.1 Badania na rynek, aby spełniać kryteria poprawności.

Jakie będą konsekwencje w przypadku, gdy podczas trwania projektu (po podpisaniu umowy) zmieni się statut przedsiębiorcy z średniego na duży?

Zmiana statusu Beneficjenta po podpisaniu umowy nie skutkuje wypowiedzeniem podpisanej umowy o dofinansowanie. Zmiana ta może wymagać poinformowania PARP o tym fakcie.

Czy wdrożenie na rynek produktu (w tym sprzedaż) może nastąpić po zakończeniu realizacji projektu?

Zgodnie z Instrukcją do wypełniania wniosków w okresie realizacji projektu, w którym planowane jest rozpoczęcie oraz zrealizowanie pełnego zakresu rzeczowego i finansowego projektu, musi nastąpić wdrożenie wyników prac badawczo-rozwojowych poprzez rozpoczęcie produkcji innowacyjnego wyrobu i oferowanie go na sprzedaż lub świadczenie innowacyjnej usługi przez wnioskodawcę, charakteryzujących się co najmniej funkcjonalnościami i cechami określonymi we wniosku o dofinansowanie wraz ze złożeniem wniosku o płatność końcową. Ponadto zgodnie z Wzorem umowy o dofinansowanie w paragrafie 3, ust.3 projekt uznaje się za zrealizowany, jeśli beneficjent wykonał i udokumentował w sposób określony w umowie pełny zakres rzeczowo-finansowy projektu, wdrożył wyniki prac badawczo-rozwojowych poprzez rozpoczęcie produkcji innowacyjnego wyrobu i oferowanie go na sprzedaż lub świadczenie innowacyjnej usługi przez beneficjenta, charakteryzujących się co najmniej funkcjonalnościami i cechami określonymi we wniosku o

dofinansowanie oraz złożył wniosek o płatność końcową. Oznacza to, że wdrożenie projektu wraz ze sprzedażą muszą odbyć się w terminie zaplanowanym, podanym jako termin realizacji projektu, w zgodzie z zadaniami, działaniami przedstawionymi w Harmonogramie. Jedynie w przypadku osiągnięcia wartości docelowej z przychodów ze sprzedaży nowych lub ulepszonych produktów (wytworów lub usług) powinno być to określone na rok po zakończeniu realizacji projektu.

Czy cechy produktu wskazane we wniosku o dofinansowanie muszą mieć swoje odzwierciedlenie we wskaźnikach rezultatu?

Każda ilość korzystnych cech produktu wskazanych we wniosku o dofinansowanie musi mieć swoje odzwierciedlenie we wskaźnikach rezultatu. Wskaźniki muszą być obiektywnie weryfikowalne, odzwierciedlać założone cele projektu, być adekwatne dla danego rodzaju projektu. W przypadku, gdy Wnioskodawca wskazuje 9 cech innowacyjnych, powinien zastosować 9 wskaźników pozwalających na odzwierciedlenie każdej z powyższych cech. Nie może mieć miejsca sytuacja, w której wybrane cechy mogą być poddane mierzalnej analizie. Należy mieć ponad to na uwadze fakt, że w przypadku, gdy Wnioskodawca wskaże np. 9 wskaźników rezultatu (dowolnie przez siebie skonstruowanych), należy w ramach projektu je osiągnąć. Nieosiągnięcie któregoś ze wskaźników skutkuje korektą finansową projektu.

Czy zmiana form zatrudnienia z umowy zlecenie/o dzieło na umowę o pracę (w związku z realizacją projektu) może być traktowana jako wzrost zatrudnienia w wyniku realizacji projektu?

Zgodnie z Instrukcją wypełniania wniosku o dofinansowanie w zakresie wykazania wskaźnika "Wzrost zatrudnienia we wspieranych przedsiębiorstwach" należy wykazać etaty utworzone w przedsiębiorstwie w wyniku realizacji projektu. Liczba pracowników powinna być wykazywana w ekwiwalencie pełnego czasu pracy (EPC), przy czym etaty częściowe podlegają sumowaniu, lecz nie są zaokrąglane do pełnych jednostek. Do określenia wartości docelowej wskaźnika należy przyjąć etaty, które jednocześnie spełnią następujące przesłanki: -zostaną utworzone u Beneficjenta w trakcie realizacji projektu lub do 12 miesięcy od jego zakończenia, -będą bezpośrednią konsekwencją realizacji projektu, ale nie powstaną wyłącznie do jego wdrażania i nie zostaną zlikwidowane po jego zakończeniu (miejsce pracy musi zostać utrzymane co najmniej do zakończenia okresu trwałości projektu finansowanego ze środków POIR), -zwiększą łączną liczbę istniejących etatów u beneficjenta (jeśli całkowita liczba etatów nie wzrośnie należy wpisać 0), -nowe etaty muszą być obsadzone (nieobsadzonych stanowisk się nie wlicza), -dotyczą zatrudnienia na podstawie umowy o pracę (nie dotyczą umów o dzieło i umów zlecenia). W związku z powyższym, taka zmiana form zatrudnienia może być traktowana jako wzrost zatrudnienia w wyniku realizacji projektu, przy jednoczesnym spełnieniu wszystkich wskazanych powyżej przesłanek .

Jaki kurs euro należy przyjąć przy kalkulacji kosztów, w przypadku ofert na urządzenia pochodzących spoza Polski?

We wniosku wskazywane jest po jakim kursie, z jakiego dnia zostały przyjęte wartości, dodatkowo można uwzględnić wahania kursowe w ciągu trwania projektu (może to być istotne gdy planujecie Państwo zakup dopiero za jakiś czas). Z reguły przyjmuje się kurs z dnia składania wniosku plus wahania, np. wg danych historycznych. Istotne jest żeby we wniosku wyjaśnić i wskazać przyjęte założenia.

Umowa pożyczki od udziałowca Wnioskodawcy jest sporządzona w języku niemieckim, czy niezbędne jest tłumaczenie przysięgłe?

Zgodnie z zapisami Regulaminu przeprowadzania konkursu: Wniosek o dofinansowanie musi zostać sporządzony w języku polskim, zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 października 1999 r. o języku polskim (Dz. U. z 2011 r. Nr 43, poz. 224, z późn. zm.), z wyjątkiem użycia obcojęzycznych nazw własnych lub pojedynczych wyrażen w języku obcym. Dokumenty sporządzone w języku obcym muszą zostać przetłumaczone na język polski przez tłumacza przysięgłego.

Czy możemy przyjąć studium wykonalności jako prace badawczo-rozwojowe?

„Badania przemysłowe” oznaczają badania planowane lub badania krytyczne mające na celu zdobycie nowej wiedzy oraz umiejętności celem opracowania nowych produktów, procesów lub usług lub też wprowadzenia znaczących ulepszeń do istniejących produktów, procesów lub usług. Uwzględniają one tworzenie elementów składowych systemów złożonych i mogą obejmować budowę prototypów w środowisku laboratoryjnym lub środowisku interfejsu symulującego istniejące systemy, a także linii pilotażowych, kiedy są one konieczne do badań przemysłowych, a zwłaszcza uzyskania dowodu w przypadku technologii generycznych; „Eksperymentalne prace rozwojowe” oznaczają zdobywanie, łączenie, kształtowanie i wykorzystywanie dostępnej aktualnie wiedzy i umiejętności z dziedziny nauki, technologii i biznesu oraz innej stosownej wiedzy i umiejętności w celu opracowywania nowych lub ulepszonych produktów, procesów lub usług. Mogą one także obejmować na przykład czynności mające na celu pojęciowe definiowanie, planowanie oraz dokumentowanie nowych produktów, procesów i usług. Studium wykonalności nie mieści się w ww. zakresie.

Czy w przypadku inwestycji polegającej na budowie innowacyjnej myjni cystern, kosztem kwalifikowalnym będzie budowa dróg wewnętrznych, placów manewrowych i parkingów?

Budowa dróg wewnętrznych i placów manewrowych, a także parkingów może być kosztem kwalifikowalnym w ramach kosztów robót budowlanych. Natomiast, żeby został on uznany za koszt kwalifikowalny, należy jednoznacznie wskazać i wyjaśnić we wniosku o dofinansowanie, że wszelkie te działania są niezbędne dla funkcjonowania inwestycji, konieczne dla projektu.

Czy zakup gruntu przed złożeniem wniosku o dofinansowanie będzie stanowił o rozpoczęciu realizacji projektu i czy w tym wypadku będzie to koszt niekwalifikowalny?

Zgodnie z zapisami Instrukcji zakup gruntu przed złożeniem wniosku nie będzie stanowił o rozpoczęciu realizacji projektu. Niemniej, jeśli wnioskodawca chce kwalifikować koszt w projekcie to wydatek musi zostać poniesiony po dniu złożenia wniosku. Jeśli przedsiębiorca dokona zakupu gruntu przed złożeniem wniosku lub w dniu złożenia wniosku to wydatek będzie niekwalifikowany. Aby koszt nabycia prawa użytkowania wieczystego gruntu oraz nabycia prawa własności nieruchomości, z wyłączeniem lokali mieszkalnych był kosztem kwalifikowalnym, należy go zakupić najwcześniej dzień po złożeniu wniosku. Ponadto nie trzeba wykonywać postępowania ofertowego przy zakupie gruntu.

Czy konieczne jest wprowadzenie dla kont związanych z projektem podziału na wydatki kwalifikowalne oraz wydatki niekwalifikowalne?

Można wprowadzić dla kont związanych z projektem podział na wydatki kwalifikowalne oraz wydatki niekwalifikowalne. Nie jest to jednak obowiązek – istnieje swoboda wyboru odnośnie omawianej kwestii.

Czy przedsiębiorstwo działające pod kodem 10.61 Wytwarzanie produktów przemiatu zbóż, może ubiegać się o dofinansowanie?

Zgodnie z opisem kryterium: Przedmiot projektu nie dotyczy rodzajów działalności wykluczonych z możliwości uzyskania wsparcia. Przedmiot realizacji projektu nie dotyczy rodzajów działalności wykluczonych z możliwości uzyskania pomocy finansowej, o których mowa w: • w § 4 ust. 3 Rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 10 lipca 2015 r. w sprawie udzielania przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości pomocy finansowej w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014-2020; • w art. 1 Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu); • art.3 ust 3 Rozporządzenia PE i Rady (UE) nr 1301/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i przepisów szczególnych dotyczących celu; • w art. 3 ust 3 Rozporządzenia PE i Rady (UE) nr 1301/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i przepisów szczególnych dotyczących celu "Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia" oraz w sprawie uchylenia rozporządzenia (WE) nr 1080/2006). W przypadku, gdy w projekcie przewidziane zostały koszty związane z uzyskaniem pomocy de minimis przedmiot realizacji projektu nie dotyczy również rodzajów działalności z sektorów wykluczonych z możliwości uzyskania pomocy finansowej, określonych w rozporządzeniu Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis. Ocena kryterium nastąpi poprzez weryfikację, czy działalność, której dotyczy projekt może być wspierana w ramach poddziałania. Wykluczenie ze wsparcia będzie analizowane z uwzględnieniem rodzajów i przeznaczeń pomocy publicznej właściwej dla danego projektu oraz przewidywanych rodzajów wydatków kwalifikowanych." Informuję, iż KE zmieniła stanowisko dotyczące braku możliwości wsparcia ze środków EFRR inwestycji przedsiębiorstw w zakresie przetwórstwa produktów rolnych, tj. czynności dokonywanych na produkcie rolnym wskazanym w załączniku I do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE), w wyniku których powstaje produkt będący również produktem rolnym. W związku z powyższym należy podkreślić, iż nie ma przeciwwskazań dla udzielania wsparcia w ramach POIR dla przedsiębiorstw działających i realizujących projekty w sektorze przetwarzania i wprowadzania do obrotu produktów rolnych, o ile przedsięwzięcie to wpisuje się w zakres poszczególnych celów tematycznych. W zakresie pomocy publicznej przypominam, iż zgodnie z art. 1 pkt 3. lit. b rozporządzenia Komisji Europejskiej (UE) nr 651/2014 rozporządzenie to nie ma zastosowania do działalności związanej z produkcją pierwotną produktów rolnych wymienionych w załączniku I do TFUE (wyjątkiem od tego zakazu są niektóre przeznaczenie pomocy, jak np. Pomoc na usługi doradcze na rzecz MŚP, pomoc na finansowanie ryzyka, czy też pomoc na działalność B+R). Bez wyjątków możliwe jest udzielanie pomocy w sektorze przetwarzania i wprowadzania do obrotu produktów rolnych, poza dwoma przypadkami, kiedy: 1. wysokość pomocy ustalana jest na podstawie ceny lub ilości takich produktów oraz 2. przyznanie pomocy zależy od przekazania jej producentom surowców. Należy zwrócić uwagę, że żaden z tych przypadków nie występuje w POIR. Wskazane ograniczenia wynikają z art. 1 pkt 3 lit. c rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014. Analogiczne przepisy dotyczą pomocy de minimis, zgodnie z art. 1 ust. 1 lit. b i c rozporządzenia Komisji (UE) nr 1407/2013. Jeżeli w ramach projektu będzie następowało przetwarzanie produktów rolnych, czyli będą dokonywane czynności na produkcie rolnym, w wyniku których powstanie produkt będący również produktem rolnym, to przedsiębiorca może ubiegać się o wsparcie w ramach poddziałania 3.2.1 POIR.

Czy można kwalifikować koszty związane z dostosowaniem hali, np. przyłącza gazu/energii?

Koszty przyłączy gazu/energii co zasady mogą być kwalifikowalne (gdy podwyższają wartość hali).

Miejsce realizacji projektu obejmuje kilka województw, o różnym natężeniu dofinansowania. Czy dopuszczana jest taka

możliwość, jak należy wpisać to we wniosku?

Wnioskodawca powinien określić miejsce lokalizacji projektu poprzez podanie informacji co najmniej dotyczących województwa, powiatu, gminy, podregionu (NUTS 3), poprzez wybranie jednej opcji z listy. Jeśli wskazanie dokładnego adresu lokalizacji projektu nie jest możliwe na etapie składania wniosku, należy w polu „Tytuł prawny do nieruchomości, w której projekt będzie zlokalizowany” (limit 10 000 znaków) wskazać przyczyny, dla których podanie precyzyjnego adresu docelowej lokalizacji projektu nie jest możliwe. W przypadku realizacji projektu w kilku lokalizacjach wskazanych we wniosku, główne miejsce realizacji projektu zostaje wskazane przez wnioskodawcę poprzez zaznaczenie checkboxu przy właściwej lokalizacji. Przez lokalizację projektu należy rozumieć miejsce, w którym projekt będzie wdrażany (prowadzone będą prace inwestycyjne). W przypadku, gdy charakter projektu wymaga instalowania lub umieszczania zakupowanych rzeczy w różnych miejscach prowadzonej działalności (gminach, powiatach, województwach) należy uznać, że głównym miejscem realizacji projektu jest miejsce, gdzie realizowana jest jego największa wartościowo lub najistotniejsza z punktu celu realizacji projektu część. Miejsce realizacji projektu decyduje o przypisaniu projektu do dofinansowania w ramach alokacji właściwej dla województwa mazowieckiego (region lepiej rozwinięty) albo alokacji pozostałych województw (regiony słabiej rozwinięte). W przypadku projektów polegających na zakupie mobilnych środków trwałych jako miejsce realizacji projektu uznaje się lokalizację siedziby lub zakładu/oddziału wnioskodawcy, w której środek zostanie zaewidencjonowany i przekazany do użytkowania. Jeżeli realizacja projektu będzie przebiegała w kilku lokalizacjach oprócz głównej lokalizacji należy wskazać wszystkie pozostałe lokalizacje podając dane co najmniej dotyczące województwa, powiatu, gminy, podregionu (NUTS 3). W przypadku projektów realizowanych w kilku miejscach objętych różnym poziomem dofinansowania, należy uznać, że maksymalną wysokością dopuszczalnej pomocy będzie pułap określony dla tego miejsca realizacji projektu, w którym jest on najniższy.

Czy istnieją ograniczenia w zakresie warunków kredytowania projektu, czy bank kredytujący może ustanowić zastaw na maszynach objętych dotacją i cesję z dotacji?

Zgodnie z zakresem umowy o dofinansowanie „Beneficjent nie może, w okresie kwalifikowalności wydatków, o którym mowa w § 6 ust. 1, aż do zakończenia okresu trwałości Projektu, o którym mowa w § 9 ust. 1, przenosić na inny podmiot praw, obowiązków lub wierzytelności wynikających z Umowy, bez zgody Instytucji Pośredniczącej”. Zatem w momencie podpisania umowy Beneficjent może wystąpić do PARP z prośbą o cesję. Po analizie zostanie wydana decyzja. Zgodnie ze stanowiskiem departamentu merytorycznego odpowiedzialnego za to poddziałanie istnieje możliwość takiej formy zabezpieczenia. W takiej sytuacji Beneficjent powinien nam przekazać kopię umowy kredytowej i umowy przelewu wierzytelności, a PARP po sprawdzeniu czy zapisy tych umów nie naruszają interesów PARP, wystawia potwierdzenie przyjęcia cesji wierzytelności na rzecz banku.

Czy w odpowiedzi na zapytanie ofertowe ogłoszone przez Wnioskodawcę dopuszczalne jest złożenie oferty przez spółkę powiązaną?

Kwestię powiązań reguluje ustawa o PARP artykuł 6c. Poniżej jego treść: 1. Podmiot, który ubiega się o udzielenie wsparcia przeznaczonego na zakup towarów lub usług lub otrzymał od Agencji takie wsparcie i nie jest zobowiązany do wyboru wykonawcy z zastosowaniem przepisów o zamówieniach publicznych, dokonuje wyboru wykonawcy z zachowaniem zasad przejrzystości i uczciwej konkurencji. 2. Podmiot, o którym mowa w ust. 1, nie może dokonać zakupu towarów lub usług od podmiotów powiązanych z nim osobowo lub kapitałowo. Przez powiązania kapitałowe lub osobowe rozumie się wzajemne powiązania między podmiotem, o którym mowa w ust. 1, a wykonawcą, polegające na: 1) uczestniczeniu w spółce, jako wspólnik spółki cywilnej lub spółki osobowej; 2) posiadaniu udziałów lub co najmniej 5 % akcji; 3) pełnieniu funkcji członka organu nadzorczego lub

zarządzającego, prokurenta, pełnomocnika; 4) pozostawaniu w takim stosunku prawnym lub faktycznym, który może budzić uzasadnione wątpliwości, co do bezstronności w wyborze wykonawcy, w szczególności pozostawanie w związku małżeńskim, w stosunku pokrewieństwa lub powinowactwa w linii prostej, pokrewieństwa lub powinowactwa w linii bocznej do drugiego stopnia lub w stosunku przysposobienia, opieki lub kurateli. Ustawa o PARP jest dokumentem nadrzędnym i należy stosować zapisy w niej ujęte. Złożenie oferty przez spółkę powiązaną nie będzie brane pod uwagę, ponadto nie jest możliwy wybór takiego dostawcy.

Emisja obligacji - czy takie źródło finansowania jest akceptowane? W jaki sposób należy je udokumentować?

Zgodnie z opisem kryterium dotyczącym zdolności do sfinansowania projektu "Wnioskodawca musi dysponować środkami finansowymi wystarczającymi na realizację projektu, na zapewnienie jego płynności finansowej, z uwzględnieniem dofinansowania" oraz „W przypadku finansowania projektu również z innych niż dotacja zewnętrznych źródeł (np. kredyt, pożyczka) ocenie podlega wiarygodność/realność pozyskania takich zewnętrznych źródeł finansowania, w tym wiarygodność osób/podmiotów potwierdzających zapewnienie finansowania. Zarówno opis kryterium jak i Regulamin konkursu wraz z załącznikami nie wskazuje zamkniętego katalogu zewnętrznych źródeł finansowania innych niż dotacja, dlatego pozyskanie środków poprzez emisje obligacji nie jest zabronione. Należy mieć na uwadze jednakże, że ocena realności pozyskania zewnętrznych źródeł finansowania jest dokonywana na dzień składania wniosku, zatem Wnioskodawca powinien przedstawić w dokumentacji konkursowej, co najmniej dokumenty potwierdzające: • podjęcie uchwały przez właściwy organ spółki o przeprowadzeniu emisji; uchwała w szczególności powinna zawierać cel emisji obligacji – w tym przypadku: sfinansowanie realizacji projektu. • opracowanie wstępnych warunków emisji • skierowanie ofert nabycia obligacji do inwestorów i • wstępną deklarację objęcia emisji/jej części przez inwestorów. • Powyższe dokumenty dotyczą emisji prywatnej, ponieważ emisja publiczna (na giełdzie) rządzi się innymi prawami. Jednocześnie należy pamiętać, że ocenie podlega również „przygotowanie projektu do realizacji”, w tym realność harmonogramu finansowo-rzeczowego, który musi uwzględniać proces pozyskania realnych środków finansowych, pochodzących z emisji obligacji, które zależą od potencjalnego zainteresowania osób trzecich.

Czy w przypadku gdy nowy produkt będący wynikiem wdrożonych prac B+R ulegnie rozwojowi (na skutek kolejnych prac B+R zrealizowanych już po złożeniu wniosku) trwałość projektu zostanie zachowana?

Co do zasady nie ma przeciwwskazań, aby po zrealizowaniu projektu, jak również w toku jego realizacji produkt uległ rozwojowi. Należy pamiętać o wskaźnikach projektu, które powinny zostać zrealizowane.

Czy możliwe jest kwalifikowanie projektu w ramach którego Wnioskodawca, dzierżawiący obecnie halę produkcyjną zakupi środek trwały i zlokalizuje go w dzierżawionej hali. Następnie w ramach projektu wybuduje własną halę produkcyjną, do której przeniesienie zakupiony wcześniej środek trwały?

Co do zasady nie ma przeciwwskazań na początku na wybudowanie linii technologicznej produkcyjnej w dzierżawionej hali, a następnie przeniesienie tej linii do hali produkcyjnej wybudowanej w ramach projektu. Należy tylko wszelkie czynności, zadania opisać we wniosku o dofinansowanie.

Jaki jest poziom dofinansowania usługi doradczej, a jaki wdrożenia?

Maksymalna intensywność pomocy na usługi doradcze wynosi 50 % kosztów kwalifikowalnych dla każdego przedsiębiorcy. Maksymalna intensywność regionalnej pomocy inwestycyjnej jest określona w § 3 i § 5 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 czerwca 2014 r. w sprawie ustalenia mapy pomocy regionalnej na lata 2014-2020 (Dz. U. poz. 878). Zgodnie z Mapą pomocy regionalnej wyjściowy poziom dofinansowania dla województwa małopolskiego wynosi 35 %, można go zwiększyć o 10 punktów procentowych w przypadku inwestycji średnich przedsiębiorstw i o 20 punktów procentowych w przypadku inwestycji małych i mikro przedsiębiorstw.

Czy zakup używanych urządzeń, wykorzystywanych podczas wdrożenia produktu, to koszt kwalifikowalny?

Możliwy jest zakup używanych środków trwałych. Do wniosku o płatność rozliczającego koszty poniesione na realizację projektu, Beneficjent zobowiązany jest załączyć: 1) w przypadku zakupu używanego środka trwałego: a) oświadczenie podmiotu zbywającego, że w okresie 7 lat poprzedzających datę zakupu środek trwały nie był współfinansowany ze środków wspólnotowych ani z krajowych środków stanowiących pomoc publiczną lub pomoc de minimis, b) oświadczenie Beneficjenta o tym, iż cena używanego środka trwałego nie przekracza jego wartości rynkowej określonej na dzień nabycia i jest niższa niż cena podobnego, nowego środka trwałego, c) oświadczenie podmiotu zbywającego określające od kogo nabył środek trwały oraz wskazujące miejsce i datę jego nabycia;

Jeżeli firma zamyka rok księgowy w lipcu, to czy dane historyczne do prognoz finansowych można też przedstawiać w okresach lipiec - czerwiec, czy należy wyliczać je na grudzień każdego roku?

Wnioskodawca w prognozach finansowych uwzględnia dane historyczne obejmujące 2 zamknięte okresy księgowe. Nie muszą to być okresy odpowiadające rokowi kalendarzowemu. Informację w zakresie czy rok obrotowy odpowiada rokowi kalendarzowemu Wnioskodawca musi natomiast zawrzeć w treści wniosku o dofinansowanie w części " Założenia do tabel finansowych - Sytuacja finansowa Wnioskodawcy oraz jej prognoza". W przypadku gdy rok obrotowy nie jest rokiem kalendarzowym należy wskazać datę zakończenia i rozpoczęcia roku obrotowego. Reasumując rok obrotowy można przedstawiać w okresach lipiec - czerwiec jednak trzeba uwzględnić tę informację w treści wniosku o dofinansowanie w pozycjach, jakie wskazano powyżej.

Jakie na dzień składania wniosku wymagane są dokumenty w kontekście zakupu gruntów?

Umowa przedwstępna kupna-sprzedaży będzie umową wystarczającą. Ponadto wszczęcie procedury przeniesienia pozwolenia na budowę (jeśli jest wydane) będzie również wskazane.

Czy podmiot prowadzący działalność we wsi, która jest zlokalizowana pod średnim miastem znajdującym się na liście miast średnich, może aplikować w ramach tego konkursu?

Zgodnie z Regulaminem dofinansowanie w konkursie jest przeznaczone wyłącznie dla projektów realizowanych w lokalizacjach wskazanych w załączniku nr 10 do Regulaminu, to jest na terenie miast średnich wyszczególnionych w przyjętym przez Ministerstwo Rozwoju Pakiecie dla miast

średnich. Należy zweryfikować kod terytorialny wsi i sprawdzić czy znajduje się on w załączniku nr 10.

Czy zaliczkę na dotację można przeznaczyć na zapłacenie zaliczki na dostawę, na podstawie wystawionej przez dostawcę faktury zaliczkowej?

Zgodnie z § 6 ust. 12 umowy o dofinansowanie zaliczka wypłacona wykonawcy przez beneficjenta na poczet wykonania zamówienia nie stanowi kosztu kwalifikowalnego. Wydatek ten może zostać uznany za koszt kwalifikowalny w oparciu o dokument stwierdzający wykonanie zamówienia.

Czy kosztem kwalifikowanym mogą być działania marketingowe zmierzające do wypromowania nowego produktu?

Działania marketingowe nie wpisują się w katalog kosztów kwalifikowalnych w Regulaminie konkursu.

Czy koszty inspektora nadzoru budowlanego mogą być kosztem kwalifikowanym?

Tak, koszt inspektora nadzoru budowlanego może być kwalifikowany w ramach projektu. Nadzór budowlany może być kosztem kwalifikowanym w ramach kosztów robót budowlanych lub w ramach kategorii usług doradczych.

Co się stanie w sytuacji jeśli na etapie wnioskowania o dofinansowanie średnia firma oszacuje projekt na poziomie przewyższającym 10 mln zł, natomiast na etapie realizacji projektu po przeprowadzeniu postępowań wartość projektu spadnie poniżej 10 mln zł?

W takim przypadku dokonywana jest weryfikacja zaistniałej sytuacji, rozpatrując ją pod względem ewentualnego przeszacowania kosztów lub zaistniałych zmian rynkowych – decyzje w takich sprawach są podejmowane indywidualnie. Należy mieć na względzie, że w opisanej sytuacji przedsiębiorca mógł niewłaściwie przeprowadzić postępowanie (szacowanie) – stąd też nieprawidłowości. W przedstawionym przez Panią przypadku może zajść konieczność zwrotu otrzymanego dofinansowania.

Czy w ramach konkursu projekt o typie inwestycyjnym może być realizowany w kilku lokalizacjach tzn. w 3 województwach?

Zgodnie z Instrukcją wypełniania wniosków, stanowiącą załącznik do Regulaminu konkursu w części 6 miejsce realizacji projektu: "Wnioskodawca powinien określić miejsce lokalizacji projektu poprzez podanie informacji, co najmniej dotyczących województwa, powiatu, gminy, podregionu (NUTS 3), poprzez wybranie jednej opcji z listy. W przypadku realizacji projektu w kilku lokalizacjach wskazanych we wniosku, główne miejsce realizacji projektu zostaje wskazane przez wnioskodawcę poprzez zaznaczenie checkboxu przy właściwej lokalizacji. Przez lokalizację projektu należy rozumieć miejsce, w którym projekt będzie wdrażany (prowadzone będą prace inwestycyjne). W przypadku, gdy charakter projektu wymaga instalowania lub umieszczania zakupowanych rzeczy w różnych miejscach prowadzonej działalności (gminach, powiatach, województwach) należy uznać, że głównym miejscem realizacji projektu jest miejsce, gdzie realizowana jest jego największa wartościowo lub najistotniejsza z punktu celu realizacji projektu część." W odniesieniu do

powyższego istnieje możliwość realizowania projektu w kilku lokalizacjach. Dalej w Instrukcji wypełnienia wniosku znajduje się informacja: "Pozostałe miejsca realizacji projektu, (jeśli dotyczy) Jeżeli realizacja projektu będzie przebiegała w kilku lokalizacjach oprócz głównej lokalizacji należy wskazać wszystkie pozostałe lokalizacje podając dane, co najmniej dotyczące województwa, powiatu, gminy, podregionu (NUTS 3). W przypadku projektów realizowanych w kilku miejscach objętych różnym poziomem dofinansowania, należy uznać, że maksymalną wysokością dopuszczalnej pomocy będzie pułap określony dla tego miejsca realizacji projektu, w którym jest on najniższy."

Czy kosztem kwalifikowalnym jest budowa dróg wewnętrznych i placów manewrowych, parkingów?

Budowa dróg wewnętrznych i placów manewrowych, a także parkingów może być kosztem kwalifikowalnym w ramach kosztów robót budowlanych. Natomiast, żeby został on uznany za koszt kwalifikowalny, należy jednoznacznie wskazać i wyjaśnić we wniosku o dofinansowanie, że wszelkie te działania są niezbędne dla funkcjonowania inwestycji, konieczne dla projektu

Czy podanie złego numeru PKD projektu będzie podlegało poprawie podczas oceny?

Może zdarzyć się tak, iż w momencie wyboru kodu PKD z listy dostępnej w Generatorze Wniosków może zajść pomyłka. Dlatego z dużym prawdopodobieństwem Wnioskodawca zostanie wezwany do uzupełnienia. Dokumentacja jednocześnie nie wskazuje na wykluczenie projektu z oceny. Jednak należy mieć na uwadze, że KOP jest organem właściwym do podejmowania decyzji w tym zakresie.

Czy planowana do wdrożenia instalacja może po realizacji projektu zostać rozbudowana, np. instalacja do przetwarzania odpadów o danych kodach zostanie ze środków własnych rozbudowana, aby uzyskać możliwość przetwarzania odpadów również o innych kodach, przy czym produkty/usługi wdrożone w ramach projektu będą nadal świadczone.

Na bazie przedstawionych informacji nie ma przeciwskażeń aby dokonywać rozbudowy. Brak jest podstaw do zakazania dalszego rozwoju. Należy jednak zachować założenia projektu, jego cele i zakładane wskaźniki. Zaznaczam jednak, iż na tym etapie dokonywanie jednoznacznych ocen, analiz nie jest możliwe.

Jaki dokument należy przedstawić, żeby potwierdzić brak konieczności pozyskania pozwolenia na budowę i decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach?

Dokumentacja konkursowa nie precyzuje, jaki to rodzaj dokumentu i przez kogo powinien być wydany. W zależności od specyfiki, zakresu działań mogą to być dokumenty wydane przez Urząd Miasta, np.: decyzje, oświadczenia, opinie organu administracyjnego, Urzędu czy Burmistrza, Prezydenta. Pragnę nadmienić, iż podczas oceny zostanie dokonana weryfikacja przedłożonego dokumentu. Dodatkowo w przypadku decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach prócz dokumentu wspomnianego wyżej, niezbędne będzie przedstawienie również deklaracji organu odpowiedzialnego za monitorowanie obszarów Natura 2000 tj. właściwej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska, o braku konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na obszar Natura 2000.

Czy są jakieś regulacje prawne, mówiące o tym, czy ten sam

wniosek może być złożony jednocześnie w ramach dwóch innych działań?

PARP wdraża jedynie poddziałanie 3.2.1 POIR i do zapisów dokumentacji tego konkursu możemy się odnieść. Regulamin konkursu zawiera zapis „Wnioskodawca nie może złożyć wniosku o dofinansowanie projektu, który aktualnie jest przedmiotem: 1) oceny w ramach innego naboru prowadzonego w PARP lub 2) procedury odwoławczej lub 3) postępowania sądowo - administracyjnego, pod rygorem pozostawienia bez rozpatrzenia wniosku o dofinansowanie złożonego w niniejszym konkursie.” Jednocześnie nie może dojść do sytuacji, w której przedsiębiorca otrzymuje dofinansowanie na te same koszty kwalifikowalne. Wnioskodawca składając wniosek o dofinansowanie do różnych instytucji na ten sam projekt będzie mógł przystąpić do podpisania umowy tylko z jedną z nich. Nie może dojść do sytuacji podwójnego dofinansowania tych samych kosztów.

Czy budynek, którego koszt został sfinansowany w ramach działania musi być przeznaczony wyłącznie dla celów projektu, czy też możliwe jest jego wykorzystywanie również do świadczenia usług komercyjnych?

Jeśli koszt budynku, który: a) zostałby nabyty w ramach projektu, b) zostałby wybudowany w ramach projektu, został sfinansowany w ramach dofinansowania to może być wykorzystywany jedynie w zakresie projektu. Dopuszcza się opcję, kiedy we wniosku wskaże się, iż dany budynek będzie wykorzystywany na cele projektu np.: w 30% i tylko ta część będzie stanowiła wydatek kwalifikowany aby pozostała część była wykorzystywana do celów niezwiązanych z projektem. Przykład: Budynek stanowi 100% Do projektu zakłada się wykorzystanie budynku na poziomie 30%, natomiast na działalność pozostała 70%. W tej sytuacji, w zakresie wydatków kwalifikowanych i wykorzystania w projekcie dofinansowaniu podlegać będzie jedynie część 30 %.